

Zaailingen als basis voor verkoopsucces

Gouden tandem wereldwijd op jacht

Vrijbuiters Lammert Koning (links) is de bedenker en Obed Smit de kweker bij Smit Kwekerijen in het Groningse Sappemeer. Koning is de man die jaarlijks drie maanden over de hele wereld zwerft en overal nieuw materiaal vandaan haalt.

Bij Smit Kwekerijen in het Groningse Sappemeer zorgt Lammert Koning voor een continue aanvoer van gekke, rare, mooie en aparte planten. Hij reist over de hele wereld, op zoek naar planten die nog niemand heeft.

Productvernieuwing is de motor van dit 12 ha grote bedrijf. Het sortiment is zeer divers: 40 soorten groene planten, een grote verscheidenheid aan Phalaenopsis en tientallen andere orchideeën.

TEKST EN BEELD: HERMA ENTHOVEN

De markt vraagt voortdurend om nieuws. De markt wil telkens iets anders. Een manier om je product in de markt te zetten is voortdurend werken aan productvernieuwing. Ervoor zorgen dat je iets hebt wat anderen niet hebben. Dat is de belangrijkste bouwsteen van het succes van Smit Kwekerijen. Marktgericht produceren betekent ook zelf een trend proberen te zetten met nieuwigheden. En vooral luisteren naar wat de klant wil.

Tandem

Soms komen twee ondernemers tot samenwerking waarbij ze elkaar met hun zeer uiteenlopende talenten volledig aanvullen. Dit is het geval bij Obed Smit en Lammert Koning, de twee ondernemers van Smit Kwekerijen in Sappemeer. "Men

zegt dat wij met z'n tweeën een gouden tandem vormen: Smit aan het stuur en Koning als bijrijder. Maar als één van tweeën afstapt, dan houd je een roestige fiets over", zo typeren de twee hun samenwerking.

Smit is de kweker, Koning de bedenker. "Eigenlijk zit er nog iemand achterop: Nanno Siertsema, de verkoper", voegt Koning er aan toe. We hebben allemaal onze sterke en zwakke punten en we hebben een aantal jaren geleden afgesproken dat ieder zich alleen maar met zijn sterke kanten bezig houdt.

Planthunter

Toen de ondernemers 14 jaar geleden besloten om te gaan samenwerken, had Smit een potplantenkwekerij en Koning

een tuincentrum in de stad Groningen. Al jaren was Koning 'planthunter'. Hij stroopte de hele wereld af op zoek naar bijzondere planten. "Van jongs af aan was ik al helemaal gek van orchideeën en als jongen van tien zag ik me later al op een bootje de Amazone afvaren, de jungle in, om bijzondere soorten te zoeken." Die jongensdroom heeft Lammert Koning waar kunnen maken. De hele wereld heeft hij bereisd.

Wie wel eens meer heeft gehoord over het 'hunting' van planten weet dat dit in het verleden regelmatig gepaard ging met partijen planten, die bij de douane werden ingenomen. Dat leverde de nodige boetes en straffen op, waarbij de vraag was hoe de betrokkene aan de planten was gekomen. Daar kan Koning ook over meepraten. "In 1992 werd hier paal en perk aan gesteld. Iedereen mag nog wel zaden verzamelen, mits het geen beschermde soorten betreft. Gelukkig heb ik vóór 1992 heel wat materiaal vergaard en inmiddels hebben we hier op het bedrijf een flinke genenbank opgezet", vertelt Koning.

Een kleine twintig jaar geleden begon Obed Smit in Sappemeer met 3500 m² glas. Nu is het bedrijf 12 ha groot, op 6 locaties rond Sappemeer en werken er 175 mensen. Ook wordt er op dit moment nog 1 ha bij gehuurd.

Het sortiment is zeer divers: 40 soorten groene planten, een grote verscheidenheid aan Phalaenopsis en tientallen andere orchideeën.

Markt sturen

"Als we iets nieuws hebben, halen we er enkele klanten bij. Zij leveren commentaar, geven hun wensen aan en je hebt al gauw door of ze er wat in zien. Als we een partij planten aan ze mee geven en ze willen er dezelfde dag meer van hebben, weet je dat het iets kan worden", aldus Koning.

"Je werkt jaren aan sommige planten voordat ze rijp zijn voor de markt. Gelukkig komt er op steeds meer producten kwekersrecht. Daardoor is het gemakkelijker om de markt te sturen. Je kunt die hoeveelheid produceren waarvan je denkt dat de markt het hebben kan. Wij denken dat je juist een procentje minder moet kweken dan de markt vraagt."

Niet alles wat de ondernemers ontwikke-

len kweken ze zelf verder. Een nieuwe lijn met lavendelsoorten wordt op licentiebasis door anderen op de markt gebracht.

Geloof in de natuur

Toen Smit en Koning begonnen vormden de decoratieve groene planten de hoofdmoot van het bedrijf. Ook nu is dit een belangrijke poot, maar daar zijn de laatste jaren de orchideeën bij gekomen. Koning had al jaren een grote hobby in deze planten en toen bleek dat de markt zich meer en meer in de richting van de orchideeën begon te bewegen, hebben ze deze teelt erbij opgepakt. Bijzonder hierbij is dat ze in tegenstelling tot andere vermeerderders, zich geheel toeleggen op zaailingen, zowel van Phalaenopsis als de overige soorten.

Belangrijk argument hierbij is dat ze sneller te produceren zijn, én wat voor Smit en Koning vooral geldt, is hun credo dat ze willen werken met wat moeder natuur zelf biedt: "Wij geloven in de natuur en we geloven in de schepping. Daarom hebben wij al onze planten de 'Eden' collectie genoemd. We willen niet eindeloos meristematen en steeds verder van de oorspronkelijke plant af komen staan. Wij gaan daarom steeds terug naar zaailingen en zoeken daaruit de beste planten. Stel vaderplant A en moederplant B geven mooie zaailingen, dan laten we alleen deze vader- en moederplant door meristeem vermeerderen en van daaruit produceren we nieuwe zaailingen", aldus Smit.

Een grote variatie aan groene planten en orchideeën.

Smit Kwekerijen: 13 ha potplanten en orchideeën op 6 locaties in Sappemeer.

"Op deze wijze kunnen we sterke en bijzondere planten kweken. De partijen die we uiteindelijk in grote aantallen gaan produceren zijn toch redelijk homogeen, ook al is er geen plant hetzelfde."

35 miljoen zaailingen

Met een Thais bedrijf heeft Koning al jaren een samenwerkingsverband. Voor dat Thaise bedrijf zijn Smit Kwekerijen en de Cameleon groep 'dealer' van Phalaenopsis voor de Nederlandse markt. "Wij maken hier in Nederland van die orchideeën proefkruisingen. In Thailand worden ze uitgezaaid waarna de zaailingen in flessen op voedingsbodem weer naar Nederland komen."

Op dit moment produceren ze bij Smit 15 miljoen orchideeëenzaailingen (Phalaenopsis en Dendrobium) per jaar. De komende drie jaar zal dit uitgroeien naar 35 miljoen stuks.

'De krenten in de pap', zo noemt Koning de bijzondere groene en bloeiende planten die hij zelf voor het bedrijf heeft ontwikkeld. Daaronder zijn planten, die we in Nederland nog niet kennen. Vol trots tonen de ondernemers een donkerblauwe dendrobium en een manshoge varen genaamd 'dinosaurusvaren'. Deze gaan we de komende jaren in productie nemen. Voor buitenteelten is lavendel 'Anouk' een paradepaardje.

Smit laat Koning volledig vrij met het binnenhalen van nieuwigheden. Koning: "Als ik met iets raars binnen kom, zegt hij gelukkig nooit bij voorbaat dat het er niet

uitziet. Want het blijkt dat juist de planten die in eerste instantie niets lijken, later juist een topper zijn. Productvernieuwing is continu vooruit denken. Als het eenmaal gelukt is iets nieuws op grote schaal te telen, dan denken wij al weer aan wat anders. Er moeten uitdagingen blijven."

Denkdag voor het gewas

Lol in het werk staat bij deze ondernemers voorop. Koning: "Natuurlijk zijn we een commercieel bedrijf. De kwekerij zit logistiek goed in elkaar, we zorgen dat we met handige formaten werken, we zorgen dat de teelten goed verlopen."

Voor Koning geldt echter dat hij als vrijbuiters de wijde wereld in moet kunnen gaan. Hij neemt daarvoor de nodige tijd, elk jaar drie maanden 'sabbatical'.

Bovendien heeft hij elke week een vrije dag die hij 'denkdag voor het gewas' noemt en waarin hij zijn gedachten op een rijtje zet, zijn hobbies oppakt en nieuwe kruisingen verzint.

Productvernieuwing is een continu proces bij Smit Kwekerijen. Door de markt telkens iets nieuws te bieden kan dit bedrijf de klanten aan zich binden. Uit materiaal dat vrijbuiters Koning bij dit bedrijf over de hele wereld verzamelt, komt een groot eigen assortiment groene planten en een grote verscheidenheid aan orchideeën voort.

SAMENVATTING